

KOMENTARZ ZPP – TARCZA ANTYKRYZYSOWA, DRUGA FALA

Jak najpilniejsze uchwalenie „tarczy antykryzysowej” było oczywiście w głębokim interesie wszystkich uczestników polskiej gospodarki. Nadzwyczajna skala kryzysu pandemicznego powoduje, że potrzebne są działania idące o wiele dalej, niż te rozważane w spokojnych czasach regularnego wzrostu gospodarczego. Doceniając wytężone prace nad „tarczą”, podtrzymujemy swoje stanowisko – przewidziane w niej instrumenty są nadmiernie zbiurokratyzowane i niewystarczające. Tym samym, z zadowoleniem odnotowujemy doniesienia o przygotowywaniu już drugiej fali „tarczy antykryzysowej”. Uznajemy, że może to być okazja do uwzględnienia w przyjętych przez rząd rozwiązaniach również tych elementów, których w pierwotnej wersji „tarczy” zabrakło. Za priorytetowe uzupełnienia oraz poprawki, o dokonanie których w ramach trwających właśnie prac wnosimy, uznajemy:

1) **Wprowadzenie prostego narzędzia płynnościowego**

Od samego początku prac nad „tarczą” podkreślaliśmy, że najistotniejsze jest błyskawiczne zabezpieczenie kapitału obrotowego dla przedsiębiorstw i zadbanie o ich płynność finansową. Niestety, prostego i szybkiego narzędzia realizującego to zadanie zabrakło w pierwotnej „tarczy”. Wobec tego ponawiamy apel o uruchomienie łatwo dostępnej linii pożyczkowej. Pożyczki mogłyby być zabezpieczone wekslami. Wydaje się, że z punktu widzenia operacyjnego najprościej byłoby wykorzystać administrowane przez Narodowy Bank Polski mikrorachunki, które posiada każdy przedsiębiorca, i to w nich uruchamiać środki na pokrycie kosztów stałych prowadzenia działalności. Czas spłaty takich kredytów powinien wynosić kilka lat. Realizacja takiego przedsięwzięcia byłaby kosztowna, lecz gospodarcze skutki zaniechania w tym zakresie mogłyby być dużo bardziej dotkliwe.

2) **Zwolnienie z ZUS na trzy miesiące dla całego sektora MSP**

Cieszymy się, że w tarczy przewidziano ostatecznie zwolnienie ze składek na ubezpieczenia społeczne, a nie jedynie odroczenie ich płatności. Jednocześnie, rozwiązanie to obejmuje nie tyle mikroprzedsiębiorców, co podmioty które zgłosiły do ubezpieczenia mniej niż 10 osób. Istnieją zatem mikroprzedsiębiorcy nie objęci tym zwolnieniem. Jednocześnie, automatycznie wykluczone zostały

z niego nieco większe firmy, które w wielu przypadkach pozostały wobec tego bez żadnej możliwości wsparcia. Wobec tego, zasadne wydaje się być rozszerzenie zwolnienia ze składek ZUS na wszystkie firmy z sektora MSP. Co więcej, zwolnienie takie powinno być udzielane automatycznie, dla wszystkich podmiotów gospodarczych znajdujących się w tak ujętym katalogu podmiotów, bez konieczności składania osobnych wniosków.

3) Rezygnację z nadmiernych wydatków socjalnych – program oszczędności budżetowych

W ciągu ostatnich kilku lat, rząd zaproponował szereg nowych rozwiązań socjalnych. Dużej części z nich byliśmy przeciwni, jednak doskonała koniunktura gospodarcza sprawiła, że w istocie państwo polskie mogło sobie na dodatkowe koszty pozwolić. Niestety, „tłusty” czas właśnie się skończył, w związku z czym należy uruchomić program oszczędności budżetowych i zrezygnować z nadmiernych wydatków socjalnych. W związku z powyższym, apelujemy o wycofanie się z dodatkowych świadczeń emerytalnych (13 i 14 emerytury), powrót do pierwotnego kształtu 500+ (czyli rezygnację z wypłacania świadczenia na pierwsze dziecko niezależnie od dochodu), a także zaprzestanie programów darmowych leków dla seniorów i wyprawek szkolnych (tzw. 300+). Dodatkowo, uważamy że konieczne staje się przywrócenie wcześniejszego wieku emerytalnego. Kombinacja powyższych działań pozwoli zaoszczędzić nawet 55 mld zł rocznie.

4) Wydłużenie ważności certyfikatów, uprawnień i badań do czasu odwołania zagrożenia epidemiologicznego bądź stanu epidemii

Doceniamy, że w ramach uchwalonej „tarczy” wiele terminów przewidzianych przepisami prawa zostało wydłużonych, tak samo jak np. karty pobytu. Jednocześnie, pozostaje w tym zakresie istotna luka złożona z różnego rodzaju uprawnień, których ważności nie przedłużono. W ich skład wchodzi m.in. uprawnienia do wykonywania czynności specjalistycznych na stanowiskach (kwalifikacje szkoleniowe, badania psychiatryczne i psychologiczne), czy uprawnienia w ramach świadectw kwalifikacyjnych dla osób zajmujących się eksploatacją urządzeń lub instalacji. Dodatkowo, dopuszczona powinna zostać możliwość czasowego odstąpienia od wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

5) Odrzucenie ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów

Uważamy, że w trakcie trwania epidemii oraz w okresie następującym bezpośrednio po niej, nie powinno się nakładać na biznes dodatkowych ograniczeń i obciążeń. Zabezpieczenie potencjału gospodarki jest jednym z priorytetów i nie można go poświęcać na rzecz uzyskania wątpliwych wpływów do budżetu. Tym samym, apelujemy o wycofanie ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów, przynajmniej do czasu ustania gospodarczych zawirowań wywołanych epidemią. Wprowadzanie w takim momencie dodatkowej daniny w postaci „podatku cukrowego” będzie niekorzystne zarówno dla przedsiębiorców, jak i dla rzeszy konsumentów – szczególnie w tym trudnym czasie, w którym wiele osób będzie musiało mierzyć się z utratą pracy, bądź co najmniej części uzyskiwanych dochodów.

6) Zaniechanie rozwiązań mających na celu regulację cen rynkowych

Od początku procesu negatywnie ocenialiśmy wdrażanie mechanizmów ustalania maksymalnych cen i marż. Nikomu w historii nie udało się skutecznie zniwelować działania prawa popytu i podaży. Nie ma powodu, by twierdzić że akurat tym razem takie regulacje nie będą wiązać się ze szkodą dla konsumentów. Wobec powyższego, apelujemy o wycofanie się z nich.

7) Wycofanie się ze zmian w zakresie pozaodsetkowych kosztów kredytów konsumenckich

W ramach konsultacji „tarczy” podkreślaliśmy, że obniżenie limitu pozaodsetkowych kosztów kredytu konsumenckiego do poziomu proponowanego (a następnie uchwalonego) skończy się drastycznym ograniczeniem dostępności zewnętrznego finansowania dla konsumentów. Niemal natychmiast po uchwaleniu „tarczy” zaczęły pojawiać się ogłoszenia z ofertami „pożyczek prywatnych” dla osób, które z uwagi na wprowadzone rozwiązania nie będą w stanie uzyskać pożyczki na legalnie funkcjonującym rynku. Obniżenie maksymalnych pozaodsetkowych kosztów kredytu konsumenckiego spowoduje wyłącznie rozwój szarej strefy – zdecydowanie postulujemy wycofanie się z tej szkodliwej regulacji.

8) Zawieszenie obowiązków związanych z Bazą Danych Odpadowych do końca 2021 roku

Z uwagi na trudności gospodarcze wywołane pandemią, za zasadne uznajemy zawieszenie dodatkowych obowiązków administracyjnych i formalnych wynikających z konieczności rejestracji w Bazie Danych

Odpadowych i elektronizacji dokumentacji w ramach procesu gospodarowania odpadami. Docelowo obowiązki te powinny zostać zawieszane do końca 2021 roku.

9) **Wycofanie się z wydłużonego czasu na wydanie interpretacji podatkowej**

Podtrzymujemy swój absolutnie negatywny stosunek do przewidzianego w „tarczy” wydłużenia terminu wydania interpretacji podatkowej o aż trzy miesiące. Uważamy, że szczególnie w tej trudnej sytuacji zasadne jest zabezpieczenie stabilności stosunków prawnopodatkowych poprzez umożliwienie szybkiego dostępu do interpretacji. Tym samym, termin ten w zasadzie powinien zostać skrócony, a nie wydłużony.

10) **Zawieszenie naliczania i poboru podatków: od wydobycia niektórych kopalin, oraz bankowego**

Uważamy, że z uwagi na wyzwania, z którymi podmioty gospodarcze muszą mierzyć się w związku z pandemią, zasadne jest redukcja obciążeń fiskalnych. W tym konkretnym przypadku mowa jest o daninach specyficznych. W przypadku tzw. „podatku miedziowego” zwracam uwagę na fakt, że jego wysokość jest powiązana z notowaniami metali, jednak zastosowana konstrukcja powoduje że ciężar podatku maleje wolniej, niż przychody ze sprzedaży. Co więcej, podatnicy płaca go również wówczas, gdy nie osiągają zysku. Podatek nie stanowi również kosztu uzyskania przychodu, zatem nie pomniejsza podatku dochodowego. Tym samym, wydaje się że stanowi on zdecydowanie zbyt wysokie obciążenie w tak kryzysowych warunkach. Dodatkowo, za zasadne uznajemy zawieszenie podatku bankowego. Pożądane jest, by banki komercyjne były gotowe do intensyfikowania akcji kredytowej. Jako że koszty podatku bankowego zostały efektywnie (bezpośrednio lub pośrednio) przerzucone na klientów, czyli również przedsiębiorców, uważamy że czasowe zawieszenie tej daniny sektorowej byłoby wskazane.

11) **Zmiany w zakresie podatku akcyzowego**

Jednym z nielicznych napojów alkoholowych, którego datę przydatności do spożycia podaje się, jest piwo. Z uwagi na szczególne warunki spowodowane pandemią, producenci zgłaszają chęć odbioru piw przeterminowanych od punktów gastronomicznych oraz sklepów, za zwrotem wpłaconych przez nich środków. Aby tego rodzaju praktyka mogła mieć charakter relatywnie powszechny, potrzebne są regulacje umożliwiające pomniejszenie należnego podatku akcyzowego o kwotę podatku zapłaconego od zwracanych, przeterminowanych piw.

12) Umożliwienie sprzedaży na odległość leków na receptę

Uważamy, że dopuszczalna powinna być również sprzedaż na odległość leków na receptę. Nie ma powodu, by osoby przewlekle chore, zażywające leki regularnie, dodatkowo narażały się na ryzyko zakażenia przez podróże do aptek.

13) Ograniczenie czasu obowiązywania przepisów zawieszających bieg terminów czynności KNF

Uznajemy, że w odniesieniu do ww. przepisów zasadne byłoby wprowadzenie ściślejszej klauzuli ich tymczasowości, poprzez ograniczenie czasu ich obowiązywania do czasu trwania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii. Dodatkowo, przepis nie powinien być stosowany do tych czynności KNF, które dotyczą funkcjonowania spółek prowadzących rynek regulowany.